

A

ס"ד

Intro

Today we will learn בע"ה of דף ס"ג. מסכת יבמות.
The topics we will learn about include

A good wife, of whom the פסוק says;

מצא אשה מצא טוב

A bad wife, of whom the פסוק says;

ומצא אני מר ממות

The importance of the מצוה of רבו ופרו

A

A good wife

A bad wife

מצא אשה
מצא טוב

ומצא אני
מר ממות

The importance
of **פרו ורבו**

1 So let's review

Our דף begins by presenting 7 teachings from רבי אלעזר, the first of which is related to the discussion on the previous דף:

- 1) כל אדם שאין לו אשה אינו אדם
A man who is not married is not a complete man.
As it says in the פסוק
זכר ונקבה בראם ויברך אותם
ויקרא את שמם אדם ביום הבראם
Only after creating זכר ונקבה, did Hashem call them, collectively, אדם.

1 7 teachings from רבי אלעזר

1

כל אדם שאין לו אשה אינו אדם

זכר ונקבה בראם ויברך אותם ויקרא את שמם אדם ביום הבראם

Only after creating זכר ונקבה, did Hashem call them, collectively, אדם

2 כל אדם שאין לו קרקע אינו אדם
As it says in the פסוק 'השמים שמים לה והארץ נתן לבני אדם

- 3) The פסוק says
אעשה לו עזר כנגדו
We learn from here
זכה - עוזרתו
לא זכה - כנגדו

2

כל אדם שאין לו קרקע אינו אדם

השמים שמים לה והארץ נתן לבני אדם

3

אעשה לו עזר כנגדו

זכה עוזרתו לא זכה כנגדו

3 4) The פסוק says
 זאת הפעם עצם מעצמי ובשר מבשרי
 We learn from here
 שבא אדם על כל בהמה וחיה
 ולא נתקררה דעתו עד שבא על חוה
 Obviously, as all M'forshim explain, this is not to be taken
 literally.

3

4

זאת הפעם עצם מעצמי
 ובשר מבשרי

✓
 We learn from here

שבא אדם על כל בהמה וחיה
 ולא נתקררה דעתו
 עד שבא על חוה

4 5) The פסוק says by אברהם
 ונברכו בך כל משפחות האדמה
 We learn 2 things from here;
 -1- ברכה can also mean grafted. Hashem told אברהם that I
 will graft into your offspring 2 good shoots from the other
 nations, referring to;
 רות המואביה ונעמה העמונית
 -2- אפילו משפחות האדמה אין מתברכות אלא בשביל ישראל -
 The nations of the world are blessed because of the
 Jews.

4

5

The פסוק says by אברהם
 ונברכו בך
 כל משפחות האדמה

✓
 We learn from here

1	2
ברכה can also mean Grafted	אפילו משפחות האדמה
Hashem told אברהם I will graft into your offspring 2 good shoots from other nations:	אין מתברכות אלא בשביל ישראל
רות המואביה ונעמה העמונית	

- 5 עתידים כל בעלי אומניות שיעמדו על הקרקע 6
 In the time of משיח all people will relinquish their professions and work the land. As Rashi explains, this indicates poverty.
 As the Posuk says;
 וירדו מאניותיהם כל תפשי משוט
 מלחים כל חבלי הים אל הארץ יעמדו

5 6
**עתידים כל בעלי אומניות
 שיעמדו על הקרקע**
As Rashi explains, this indicates poverty

וירדו מאניותיהם כל תפשי משוט
 מלחים כל חבלי הים
 אל הארץ יעמדו

- 6 אין לך אומנות פחותה מן הקרקע 7)
 שנאמר וירדו
 The lowliest job for a person that will lead him to poverty is to farm the land

6 7
**אין לך אומנות
 פחותה
 מן הקרקע**

The גמרא then presents a number of teachings that emphasize the last teaching of רבי אלעזר that farming is the type of work that will lead a person to poverty
 ===

וירדו מאניותיהם כל תפשי משוט
 מלחים כל חבלי הים
 אל הארץ יעמדו

- 7 The גמרא then proceeds to present a number of pieces of financial advice:
 1) זרע ולא תזבין
 A person should plant his own grain rather than buy it, because,
 הני מברכין
 A ברכה rests in what a person plants
 2) זבין ולא תיזול
 A person should sell his possessions, such as his rugs and carpets, to avoid becoming poor
 However, a person should not sell his clothing to avoid becoming poor.

7 Financial advice

זרע ולא תזבין
 A person should plant his own grain rather than buy it

Because,
 כני מקורן

זבין ולא תיזול

A person should sell his possessions, such as his rugs and carpets, to avoid becoming poor

However, a person should not sell his clothing to avoid becoming poor

8 3) טום ולא תשפיץ
 Plug a hole, but don't widen it to re-plaster the area
 שפויץ ולא תיבני
 Or, re-plaster the area, but don't rebuild the entire wall.
 In other words, keep construction to a minimum
 שכל העוסק בבנין מתמסכן
 Because it can make you poor

9 4) קפוץ זבין ארעא
 Jump at an opportunity to buy land. However,
 מתון נסיב איתתא
 Be deliberate in marrying.

5) נחית דרגא נסיב איתתא
 Take a wife of a lower status. However,
 סק דרגא בחר שושבינא
 Choose a friend of a higher status.
 =====

10 The Gemara proceeds to discuss a teaching related to the 5th teaching of רבי אלעזר that אפילו משפחות האדמה אין מתברכות אלא בשביל ישראל רבי אלעזר בר אבינא אין פורענות באה לעולם אלא בשביל ישראל Misfortune befalls the world because of the Jews. And the purpose is, as the פסוק says; אמרתי אך תיראי אותי תקחי מוסר To serve as a lesson for אידן
 ====

8

טום ולא תשפיץ
 Plug a hole, but don't widen it to re-plaster the area

שפויץ ולא תיבני
 Re-plaster the area, but don't rebuild the entire wall

ל
 כחוסק
 בבנין
 מתמסכן

9

קפוץ זבין ארעא
 Jump at an opportunity to buy land

מתון נסיב איתתא
 Be deliberate in marrying

נחית דרגא
 נסיב איתתא
 Take a wife of a lower status

סק דרגא
 בחר שושבינא
 Choose a friend of a higher status

10

רבי אלעזר
 אפילו משפחות האדמה
 אין מתברכות
 אלא בשביל ישראל

רבי אלעזר בר אבינא taught
 אין פורענות באה לעולם
 אלא בשביל ישראל

אמרתי אך תיראי אותי
 תקחי מוסר
 To serve as a lesson
 for אידן

10 The גמרא returns to our earlier discussion related to the benefits of marriage, and will now present the difficulties that result from having a bad wife.
 רב רבי חייה told רב רחמנא ליצלך ממידי דקשה ממותא רב wondered what could be worse than death and he found the פסוק ומוצא אני מר ממות את האשה And the פסוק goes on to describe a bad wife
 =====

10 Difficulties that result from having a bad wife...

רב רבי חייה told רב רחמנא ליצלך ממידי דקשה ממותא

רב wondered what could be worse than death and found the פסוק: ומוצא אני מר ממות את האשה

11 The גמרא proceeds to describe how the wives of רב and רבי חייה would cause them aggravation. However, רבי חייה would nevertheless always buy his wife gifts, and explained, that although she caused him aggravation, he did this for her, because, דיינו שמגדלות בנינו ומצילות אותנו מן החטא It's sufficient that they raise our children, and they protect us from sin.
 =====

11 The wives of רב and רבי חייה would cause them aggravation...

רב חייה would nevertheless buy his wife gifts He did this for her, because... דיינו שמגדלות בנינו ומצילות אותנו מן החטא

12 The גמרא proceeds to describe what's considered a רעה רעה אמר אביי מקשטא ליה תכא She sets the table to serve her husband a meal ומקשטא ליה פומא And she sets her mouth to curse and insult him as he eats. רבא אמר מקשטא ליה תכא She sets the table to serve her husband a meal ומהדרא ליה גבא And then turns her back on him, and doesn't eat with him
 =====

12 The גמרא describes what's considered a רעה...

רבא אמר מקשטא ליה תכא ומהדרא ליה גבא Turns her back on him, and doesn't eat with him	אמר אביי מקשטא ליה תכא ומקשטא ליה פומא She sets her mouth to curse and insult him as he eats
--	--

13 The Gemara continues:
 One פסוק says
 ומוצא אני מר ממות
 And one פסוק says
 מצא אשה מצא טוב
 The גמרא brings a number of teachings related to these two Psukim:
 1) רבי חמא בר חנינא said
 כיון שנשא אדם אשה
 עונותיו מתפקקין
 As it says in the פסוק
 'מצא אשה מצא טוב ויפק רצון מה'

13

ומוצא אני מר ממות
מצא אשה מצא טוב

said רבי חמא בר חנינא

**כיון שנשא אדם אשה
 עונותיו מתפקקין**

מצא אשה מצא טוב
ויפק רצון מה'

14 2) In ישראל ארץ people would inquire by a man when he married
 מצא או מוצא
 A if asking, is she a טובה אשה or an רעה אשה?
 =====

14

*In ישראל ארץ
 people would inquire by a man
 when he married*

מצא או מוצא?

ומוצא אני מר ממות
מצא אשה מצא טוב

15 The Gemara proceeds to present several teaching from ספר בין סירה, the first of which contrasts an טובה אשה and an רעה אשה
 1) אשה טובה מתנה טובה (1)
 אשה רעה צרעת לבעלה
 2) A person should be careful with an אשת חן who is another man's wife

15

*Several teaching from
 ספר בין סירה*

**אשה טובה מתנה טובה
 אשה רעה צרעת לבעלה**

*A person should be careful with an
 אשת חן
 who is another man's wife*

- 16 אל תצר צרת מחר (3)
 A person should not be distressed by the troubles that may come tomorrow, Because,
 שמא מחר בא ואיננו
 A person doesn't know if he will even be alive tomorrow
 נמצא מצטער על העולם שאין שלו
 And it turns out that he was distressed for nothing
- 4) It concludes with advice on how a person should behave towards others and befriend others
 =====

16

◆
אל תצר צרת מחר
 אמא מחר בא ואיננו
▼
 נמצא מצטער
 על העולם שאין שלו
◆

It concludes with advice on how a person should behave towards others and befriend others

- 17 The גמרא returns to an earlier teaching related to פרו ורבו
 אין בן דוד בא עד שיכלו כל הנשמות שבגוף
- The גמרא presents a related ברייתא
 כל מי שאינו עוסק בפריה ורביה
 כאילו רבי אליעזר says
 כאילו שופך דמים
 Since the פסוק says
 שופך דם האדם באדם דמו ישפך
 And the next פסוק says
 ואתם פרו ורבו
- רבי יעקב
 כאילו ממעט בדמות
 Since the פסוק says
 כי בצלם אלקים עשה את האדם
 And the next פסוק says
 ואתם פרו ורבו

17

אין בן דוד בא עד שיכלו כל הנשמות שבגוף
◆
 ברייתא:
כל מי שאינו עוסק בפריה ורביה...
▼

רבי יעקב כאילו ממעט בדמות ▼ כי בצלם אלקים עשה את האדם... ואתם פרו ורבו...	רבי אליעזר כאילו שופך דמים ▼ שופך דם האדם באדם דמו ישפך... ואתם פרו ורבו...
---	---

- 18 says בן עזאי
 כאילו שופך דמים וממעט בדמות
 Because, both are mentioned in that Posuk

18

פן יאמר
כאילו שופך דמים וממעט בדמות
▼
 Because, both are mentioned in that Posuk

19 בן עזאי didn't get married, so they told
 יש נאה דורש ונאה מקיים
 Some people preach well and behave well,
 נאה מקיים ואין נאה דורש
 Some people behave well but don't preach well,
 ואתה נאה דורש ואין נאה מקיים
 But you preach well but don't behave well?
 בן עזאי responded
 ומה אעשה שנפשי חשקה בתורה
 אפשר לעולם שיתקיים על ידי אחרים

19

נאה דורש ונאה מקיים
 נאה מקיים ואין נאה דורש

ואתה נאה דורש ואין נאה מקיים

בן עזאי responded:

ומה אעשה שנפשי חשקה בתורה
 אפשר לעולם שיתקיים על ידי אחרים

20 The ברייתא that proceeds to present another related עוסק בפריה ורביה speaks of a person that's not עוסק בפריה ורביה and תנא קמא each bring a different פסוק that teaches us that such a person is גורם לשכינה שתסתלק מישראל
 brings a פסוק that teaches us that such a person is חייב מיתה

ואתם הדבקים בה' אלקיכם חיים כולכם היום
 ונזכה לראות בנים ובני בנים עוסקים בתורה ובמצוות

20

בריותא:

A person that's not עוסק בפריה ורביה...

אחרים and תנא קמא
 גורם לשכינה שתסתלק מישראל

אבא חון
 חייב מיתה